

мостоятелна българска черква. К. Михайловъ взима участие въ откриването на читалище въ София. Изоставилъ книжарството, той става учителъ въ „исляхането“ — общенародно сиропиталище, отворено отъ турското правителство въ Бали-ефенди (Княжево). Въ сиропиталището е имало и ходжа-учителъ на турчетата. Следъ освобождението Михайловъ получава малка служба въ софийската община. Известно време се занимава отново съ терзийски занаятъ. На старини се покалугерява подъ името Данаилъ и прекарва остатъка отъ живота си въ Дивотинския манастиръ „Св. Троица“. Заради живата дейностъ, която развилъ срещу Доротея, като пращаль писма до околнитѣ общини, проповѣдвалъ и поучавалъ, К. Михайловъ билъ нареченъ „папата“.

Отъ неговитѣ бележки — твърде разнородни по характеръ и съдържащи нѣкои ценни сведения за обществения животъ въ София презъ XIX в. — изваждаме ония мѣста, които се отнасятъ до борбата на софийци срещу гръцкото духовенство и участието имъ въ черковния въпросъ.

Гръцкитѣ владици Мелетий, Паисий и Гедеонъ въ София¹⁾

Въ това време [следъ 1839 г.] гръцкия патриархъ праща за въ София митрополитъ кривия Мелети. Той отъ начало билъ топли защитникъ на народа, изпълнителъ на християнските догмати; той направи отъ основа нова митрополия по изящна архитектура, докара и ископа много бистри и студени води, които орошаваха овоцненската и цвѣтна градина съ фърчащите води въ фонтана, която по удобствата и красотата надминваше тогивашния конакъ. (Това глѣдайки, някои богаташи около митрополията направили нови, високи, бели съ широки и големи прозорци кжщя). Той не оставялъ вече да потурчватъ моми, неустрашимъ ни отъ турци, нито отъ паши, основающъ са на хати-шерифа и на правата на своя царски ферманъ, издаденъ и подписанъ отъ сами султанъ, съ една рѣчь, строгъ и твърдъ на волята си.

Той издѣйствувалъ и узаконилъ, щото пазара, който билъ въ недѣля, да бжде въ вторникъ, а недѣлята да се празнува. „Шестъ дней дѣлай, въ въ нихъ же съвършиши вся дѣла твоя, день же седми Господи Богу твоему освѣтиши его“. И дѣйствително, тая заповѣдь са приложи въ изпълнение безъ исключение. Никой нема да отваря дюкяна, а като християнинъ ще отиде въ черква, въ която литургията не става вече нощямъ; като се върне у дома, ще донесе благословия и нафора.

Нѣ обстоятелства! Обстоятелства преходни, непостояни! Всичко подъ небето се изменява и нашия кривъ владика се преобразилъ, поведение изменилъ, нравитѣ почернилъ и други подобни. Това дало поводъ да го намразатъ и другите народности, даже и децата приписвали му обвинения, нѣ той билъ станалъ по жестокъ, неукротимъ, фанатикъ и българохтонъ. Не зачиталъ вече гражданите за нищо, завиждалъ на училищния напръдъкъ и

¹⁾ Това заглавие е поставено отъ менъ. Останалитѣ сж на автора на бележкитѣ К. Михайловъ.